

SLOVENSKI NAROD.

Iskaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za vsake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne pečet-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se svole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

iz državnega zbora.

Z Dunaja 14. maja. [Izv. dop.]

Dvakrat na en dan propasti se svojimi predlogi v najmenitnejših vprašanjih, je tudi za finančnega ministra preveč, da si je vajen na hudo opozicijo. Spravni odbor (Ausgleichsausschuss) je z 21 proti 19 glasom sklenil, da ne privoli vladnim nasvetom, o katerih sta se naša in ogerska vlada bili zjedini, zlasti kar zadeva vprašanje colnih povrnitev. Po vladnih sklepih bi mi namreč na leto 3 do 4 milijone gold. več imeli plačati za skupne stroške, nego dozdaj. Sploh je cela sprava taka, da so pač navidezno Magjari se udali, plačati pa bi morala naša polovica. Tačas so tudi voditelji leve, Herbst, Giskra itd. v nasprotju vladi, pa vendar nij upati, da bi zbornica, kadar pride do glasovanja, se trdno držala in pritrčila spravnemu odboru. Računa se, da v zbornici dobi vlada vsaj 30 glasov večine kljub opoziciji Herbst-ovej, in sprava je potem gotova zopet za deset let.

Tudi v drugem imenitnem vprašanju v pokritji kredita 60 milijonov goldinarjev, katere je delegacija Andrassyju privolila, je finančni minister sinoč v budgetnem odboru podlegel. Ta odbor je namreč z veliko večino sklenil, da se dotična postava tako dolgo ne vzame v posvetovanje, dokler nijso delegacije na novo sklicane ter iz ust Andrassyja ne poizvedó, kaj namerava mož počenjati s temi 60 milijoni gold. Temu predlogu bode tudi zbornica pritrčila, ker so v odboru celó nekateri najzvestejši vladni privrženci za njega glasovali.

Vsak finančni minister bi po takih sklepih pobral svoja kopita in šel v dobro zasluženi pokoj. Naš ostane, vsaj mu miga, ako res

dožene spravo, najkomotnejša in najlepša služba, kar si jo mora človek misliti, da postane predsednik najvišjega računskega dvora z 20.000 gold. letne plače brez dela in odgovornosti.

Kje je poštenost?

I.

„Kaj možu je poštemu takó Na sreč, kakor blagor svojih?“
Schiller.

S—c. Kdo omikani mej nami nij bral ali v originalu ali v slovenskej prestavi Schillerjevega krasnega umotvora: Viljem Tell, one prelepe pesni domoljuba! Pač se ne bode z lahka izobražen človek našel, katerega nijso Atinghausnove besede povzdigoval:

„Nategni kropko — prirojeno vez,
Okleni se predrage domovine,
Povesti v blagor srce jej in dušo.
Tu ima korenine tvoja mož,“ — — —

kojega nij Berta, ženska Berta, plemenita tujka svojimi besedami:

„Sreč mi poka zarad stisk v nebó
Vpijočih, ki trpi jih vaše ljudstvo“; etc.

spominjala na njegovo dolžnost, če je nemara videl, da njegovo ljudstvo na blazinah ne leži! Naravni nagon je domoljubje, in bolno mora biti dušno življenje onega človeka, ki se veseli, namesto da bi Atinghausnovo jezo delil, če ta reče: Verblendeter, vom eitlen Glanz verführter, verachte dein Geburtsland! —

So mej posameznimi narodi taki ljudje, ali redki so, in boje se belega dne. A jeden narod, mali naš slovenski narod je tako nesrečen, da mej njim ta duševna bolezen, to gnjijoče domoljubje smelo svetu svoje gnjile barve kaže. „Verachte dein Geburtsland“ je

parola jedne vrste slovenskih renegatov in brez vse sramožljivosti nam pravijo v uvodnih člankih in dopisih, govorih in družih činih: glej slovensko rodno nam ljudstvo, tako zlo te zaničujemo, da akceptiramo navedene besede kot svoje geslo!

Jeden teh človekov se je 2. maja t. l. v ljubljanskem „Tagblattu“ oglasil, kritikovajoč moj članek v „Slovenskem Narodu“: „Materinega jezika vlada nikdar nij zatirala“.

On pravi, — da njegove glavne stranke izvzamem —: da je celó v redu, če poštni uradnik recepise na Slovenskem na nemško tiskanej strani izpolnjuje; potem, da ljudstvo želi, da se v ljudskej šoli nemški uči, („Anbahnung eines Verständnisses der deutschen Kultursprache“); dalje: „was die Beamten betrifft, so dürfte das Volk selbst nicht so empfindlich sein, wie „Narod“ für die Form, die Sprache der amtlichen Mittheilungen, sondern es dürfte ihm mehr an der Sache gelegen sein, es sucht zunächst sein Recht und nicht slovenische Stütungen“. (Več neumnosti v par stavkih povedati, ne more nobeden norec kake norišnice). Dalje v debelosti: „was nützt es, dem Bauer slovenische Bescheide zu geben, wenn er nicht lesen kann, was, dem Volksschullehrer den Gebrauch des Deutschen zu verbieten, wenn er desselben bei den, über formellen Sprachunterricht hinausgehenden Gegenständen wie Naturlehre udgl. nicht entbehren kann?“

Ali naj še več citiram! Bede menda dosti. Ljubi bralec, če si še nijsi nikdar predstavljal težav slovenskega žurnalista, v tem hipu stori to. Glej takemu butlju moram odgovarjati! Za božjo voljo, prosim Vas, vi matadori „nemške“ stranke v Ljubljani, dobite vendar boljše

Listek.

Leon Brassy.

(Povest, poslovenil Fr. Kr.)

Sedemnajsto poglavje.

(Dalje.)

Vsi okolo stoječi so se čudili. „Karnar nij daleč od vile na obrežje dospel, in se misli gotovo Karle polastiti, ako nij uže storil. Ne gubite časa. Oborožite se in odvežite čolne in na pomoč, hitro!“ Lejtenant Strato je takoj dal odveslati in sennor Marino je hotel, da je tako krepak kakor Brassy, ali ta ga je zavrnil, da je bolje, ako ostane pri lejtenantu Stratu in varuje šalupo. „Le pustite to,“ reče Marino, „tako mi bo bolje, le neka slabost me je obsla. Idi Palo, ne smeva nobenega trenutka zamuditi!“ Skočil je po teh besedah v čoln in Palo za njim. „Še nekaj predno greste,“ reče lejtenant Strato, „znabiti da

bode hudobnež, vidé, da ga preganjate, hotel vam po morji uiti. Hočem tedaj obrežje natančno opazovati in ako bom prepričan, da bode po tej poti uiti mislil, spustim raketo in to bode znamenje, da se povrnete. Razumete?“ — „Da, da!“ — „Ko raketo vgledate vedite, da vas tukaj potrebujemo in pridite kakor hitro vam je mogoče nazaj. Ne zabite!“ S to zapovedjo je spustil čoln v vodo in zapovedal mornarjem urno veslati. „O moj otrok, — ljuba moja izgubljena hči!“ vsklikne sennor Marino z obupajočim glasom padši na površje in žalostno za čolnom gledavši, „ali nam bo snidenje ta trenotek prepovedano, ko smo si tako blizu. Od žalosti moram umreti!“ — „Moč, ljubi moj,“ ga tolaži Strato, „ne dvomim, da bodedo imeli kmalu ničemernika, če se mu je tudi posrečilo z vašo hčerko ubežati. Upajmo in ne obupati.“

Hitrejše kakor katerikrat je dospel čoln na obrežje in vsi so skočili na suho. Biserinik

je hitel proti svojej hči tik obrežja in vsi so mu sledili. „To pot, prijatelji“ vsklikne on, „bi nam bila Karla gotovo nasproti prišla, ko bi bila tu.“ V trenotku skoči ženska, žalostno vskliknivi iz vrta. „Oh, moj Bog, ali si ti ljubi brat. Nijsem vedela kdo da je!“ vsklikne Jola, oklenivši se bratu okrog vratu. „Moker si, kje si bil? Karla je izginila — Karnar jo je odpeljal. Klicala sem jo uže, pa je ne morem nikjer najti. Šla je tebe iskat.“ Odahnivša se je povedala prijateljem vse, kje je Karlo zadnič videla in kar vedela je od nje. Vsi so bili začudeni.

Ne more se popisati strah, ki je Brassyja navdal, čuvši to strašno novico. „Satan se je nje polastil, in morebiti dospemo prepozno k njenej rešitvi. O ljuba, ljuba Karla!“ Pa nij dolgo tugoval. Poslal je nekaj mož poleg obrežja, kjer je Karnar Karlo srečal, sam pa je letel v vas, v katerej so ribiči in čolnarji stanovali in si nabere celo tropo hrabrih ko-

žunarlistične moči, ki bodo vaš renegatski stališ vsaj nekaj z boljšo sofistiko zastopali. Prizanesite našemu žolču, ki se napolnjuje, če človek take bedarije brati dobi! Nij mogoče tu mirne besede za označenje tacega duševnega reveža najti! Ne vem, kdo je ta članek pisal, ali — trezen — je prav čudno misleč človek.

Renegatskega stališča ne morejo naj zeničajniši ljudje zagovarjati, ker vso z go do vino narodov imajo proti sebi. Zdrava pamet jim očita pri vsakej hoji nespametnost in jako fina sofistika mora biti, da more le količkaj spretnega povedati, in vi matadori ljubljanskega butlja, vi vsi vkup ne zamorete tacega. Opu stite to delo, blamirate se in nič drugega. Iz norišnice ubeglo misel vam je zagovarjati se slabotnimi močmi. — Povejte odkrito: mi zaničujemo slovensko ljudstvo, mi ga hočemo kolikor je v naših slabih močeh zavirati v njegovem naravnem razvoju. Mi hočemo, recite, da se slovenski otrok v ljudske šoli z nemščino kolikor mogoče ubija, in če tudi potem doma vse pozabi, kaj nam tega mar; z zdravimi, domačimi možgani je v šolo šel, nevednež, s par nemškimi cunjami prihaja iz nje, to je dobro. Mi terjamo, recite, da se Slovincu na svojej zemlji vse tuje, nemški uraduje; sicer je to ogromno neumno, ali razvoj slovenskega naroda je stem nekaj zaviran, skratka, na tla žnjo, s to našo rodno slovensko maso, tu doli se peni mogočna Adrija in: „deutsch bis zur Adrija“, je naše glasilo. Saj v tem, da nečemo pripravljati odkritim vizirjem pot pruskemu meču do Adrije, si ne smemo po narodnjacih očitati dati, v nekajih razmerah je dobro, da je tudi renegat odkritosrčen, in zakaj smo neki postreščeki one nemške misije, ki kraje do Adrije kod dedšino Nemštva smatra! —

Čemu šema ljubljanski butelj! Ti pod krinko, da naše težnje pobijaš, naše težnje, ki v tem temeljijo: razvoj naroda je le mogoč, ako hodina podlagi domačega idijoma, razvoj na podlagi tujega jezika je neumnost, — vendar le povedati hočeš, da so vaše težnje: ponemčiti, in če to ne, zavirati Slovence v razvoju in jih tako preparirati za gnoj vesolnemu Nemštvu. — Ker ne maram še zdaj pobijati gori navedenih Tagblattovih mislij, hočem denes le to stran „Tagblattovega“ članka v poštev vzeti, po kateri nam Tagblattovec kaže, kako zelo mu je všeča vsa naša reva. Tedaj vi odobrujete, da se pri nas vse nemški uraduje. To se na znanje vzame. Vi odobrujete, da se v naših

renjakov. Okna in vrata so se na njegov klic odpirala in ribiči, katere je poklical, zbirali so se okrog njega. „Prinesite vaše puške in samokrese, ali kakoršno koli orožje semkaj,“ je klical, „važna dolžnost nam zapoveduje. Karnar je Karlo Moratinovo vjel in se je polastil, hitimo, da jo rešimo!“ Ta novica je ribiče zelo vznemirila. Kar donelo je kletvic in zarotovanj zoper hudobneža. „Smrt hudodelcu!“ upil je Kayetano in kmalu se je ta klic ponavljal iz ust mož, žena in otrok. „Obesiti ga, to je še predobro za tacega, ki si upa Karlo, tacega angelja žaliti!“ — „Sledite mi prijatelji!“ reče naš junak in gre proti hiši, najprej se moramo dobro razdeliti in gotov načrt narediti.“ Ko se je s Palom povrnil je Jola izpoznala v njem onega moža, katerega je skušala iz luknje v gozdu rešiti. Tudi on jo je takoj izpoznal. Ko je Brossy svoje ljudi razdeljeval, govorila sta naša nova

ljudskih šolah nemški podučuje. Dobro, slovenski patrijot iz Tagblattove šole! Srce vam vriska, če pogledate na našo še malo literaturo, češ: revice, saj nemate dosti, delate in skoro nič niste skup spravili. Satančno vam je veselje, če vidite, da naš kmet brati ne zna!

Z malopridnežnim veseljem konstatirate, da Matica slovenska nič kaj velicega ne spravi na dan, skratka: vsa reva, ki naše ljudstvo obdaje, vsa duševna sužnost, ki ga na kladi drži, vse najgrše trpinčenje slovenskega rodnega vam ljudstva — vam je povod veselja. V roko ploskate pri pogledovanju mladega človeka — naroda, ki si ubog boljše stalo priboriti želi. Toplo v roke sežete onemu, ki temu mladiču poleno pod noge zažene.

Ali fej! — taki ljudje hote se zvati: možje — patrijoti! Ne, renegati vi, ne skrunite svetega imena patrijota; če ste uže po večini zbrani neumneži naroda našega, ali tudi neumnosti je prepovedano poblatiti to, kar drugi narodi sveto imajo!

Naša mladež se uči grške, rimljanske zgodovine in onih src k patriotizmu pozdigovajočih činov teh zgodovin; — ne deteriorirajte teh čutov, ne spridite tega pojma, povsod in tudi pri nas o večini svetega imena: domoljubje! Odkrito recite: mi zaničujemo svoj slovenski rod. Nemci ne moremo biti, pošteni slovenski domoljubi, niti liberalni, niti klerikalni nečemo biti, renegati smo, recite, in propast rodnega nam ljudstva je naš smoter. In pozna vas labko vsak, in vsak vas ve ceniti! Ne izgubite zraven ničesar, ker podpora, ki vas kvišku drži, vam itak tudi odkritosrčnim ne manjka; ali storili ste vsaj toliko, da se ne bo reklo: na Slovenskem se od necih ljudij Dežmanovcev pojmu patriotizma tako definira: patrijot je kdor svoje ljudstvo zaničuje, kdor ga zavira v naravnem svojem razvoju, patrijot je, kojim reva njegova ljudstva veselje dela itd.; da se ne bo reklo skratka mej tujci: Slovenci so prav depravirano ljudstvo!

„Muss da nicht was faul sein“, končuje moj replikator. Da, ali ta gnjusljiva gujiloba v organizmu slovenskega ljudstva ste vi, in če se bo kdo pošten domoljub kde sramoval biti slovenske krvi, potem ste Vi tega krivi, Vi ste slovensko ime spravili ob kredit!

O napadu na nemškega cesarja.

Napad na cesarja Vilhelma je vsega sveta novinarjem bil povod za članke, v katerih se soglasno zaničevanje izreka zoper blazno

znanca mej soboj. „Jako me veseli vas zopet videti,“ sklene Palo svoj govor, „in upam, da bodeva boljša prijatelja, ko bomo enkrat nesrečo, koja nas je zadela, maščevali. To je vse, lepa deklica, kar vam morem povedati, dokler nijsmo naše dolžnosti kot možje izpolnili, pa nijsem vas pozabil.“ Jola odvrne, da jo zelo veseli, da je rešen in upa, da bo on veliko v Karlino rešitev pripomogel.

Le malo trenutkov sta se vidila, pa zadostovali so ti, jih za zmirom tesneje zvezati. „No, Palo,“ reče naš junak, „midva greva s temi ljudmi v Karnarjevo hišo. Saj je tako trdno zidana, kakor kaka trdnjava, mogoče, da je Karnar tja svojo jetnico vlek. Bodi varna sestra mej tem časom in ostani pri prijateljih, da se ti kaj neljubega ne pripeti!“ Poljubil jo je in srčno objel, pa zapustil na čelu svojih prijateljev hišo in se napotil proti Karnarju.

dejanje mladega Hödela, in se jako simpatično za cesarja Vilhelma piše. Dunsjska uradna „Wiener Abendpost“ izraža svoje „veselje, da brezdušni čin nij škodoval niti življenju niti zdravju nj. veličanstva.“

Iz Peterburga pravi telegram: Vse rusko novinstvo govori o napadu na cesarja Vilhelma v načinu zanj jako simpatičnem.

Angleški „Times“ pa pravi: Mi le občni čut vseh slojev angličanskega prebivalstva izrekamo, ako srčno čestitamo cesarju in nemškemu narodu po povodu njegove srečne rešitve iz velike opasnosti. Mi cenimo nagetnje Nemcev do njih monarha, ki je njim zjedinenje osnoval. Nemški cesar je živ simbol narodnega prizadevanja, ki ga je znal zadovoljiti. V zdanej krizi bi bila smrt cesarjeva velik političen dogodek, katerega nasledki bi se komaj pretirati dali. Vpliv cesarjev na vprašanja, ki zdaj Evropo gibljejo, bil je zmirom velik in se bode prej povečal nego pomanjšal.

Kakor je bilo precej od kraja misliti, sumničijo in dolže uže delavske stranke, socialne demokrate, da so oni moralni sokrivci berlinskega atentata, in nemški „liberalci“ kriče, da imajo socialni demokrati preveč svobode. Vendar je menda to napačno, ker se vidi dozda iz vsega preiskavanja, da je Hödel sam za sebe delal. Ravno tako, kakor je bilo pred nekaj časom krivično, zarad Kulmanovega napada na Bismarka dolžiti sokrivde klerikalno stranko, tako je pretirano zdaj, delavce obdolževati, da so sokrivi zarad svojih nauk. Vsak nauk, slabo razumljen ali pretiran, more škodo delati, zarad tega se pa ne sme krivda enega na vso stranko zvaliti.

Bosensko vprašanje.

O avstrijskem zasedenji Bosne in Hercegovine piše se z Dunaja londonskemu oficijoznemu časopisu „Eastern Budget“, v katerem Beust včas Angleže podučava, da se v vladnih dunajskih krogih vedno o tej stvari premišljuje, ter pravi dopisnik: „Avstrijska bode skoro gotovo prisiljena korak storiti, kateremu se je vedno hotela izogibati, — prisiljena vsled novega reda na iztoku, katerega je zadnja vojska provzročila. Niti avtonomija, niti obstanek turške vlade v Bosni in Hercegovini, če tudi bi se ta vlada oboljšala, ne zagotovljajo tudi za časnega miru ne v teh deželah. Zopet bi pa bilo nevarno za Avstrijsko ako bi se ti deželi združili s Srbijo

Osemnajsto poglavje.

V tem trenutku, ko je Karnar Karlo silil, mu slediti tja, kjer jih Moratin čaka, in ko se mu je deklica na vse moči ustavljala, čujeta stopinje. Zmirom bližje so prišli koraki, katere je Karnar spoznal od obrežja sem. „Znabiti je jeden vaših prijateljev,“ reče malovrednež zaničljivo, „ako je, se ga hitro znebim. Pa mislim, da je jeden mojih ljudij.“ Bilo je tako.

Ko je z jedno roko Karlo za ramo zgrabil, z drugo pa puško napel, je priletel Moratin. „O Karnar, ali ste vi?“ reče sè strahom, „jaz sem komaj ušel.“ Karnar in Karla spoznata Moratina. „Je-li res?“ je bil odgovor pajdaša, „kaj se je zgodilo in kje je čoln?“ — „Vse vam hočem povedati,“ odgovori Moratin, ko je zopet sapo dobil, „ko sem v čolnu vas čakal, zagledam naenkrat pred soboj čoln

ali Črno goro; vsemu se lahko izogne, ako Avstrija zasede Bosno in Hercegovino Sicer bi v tem slučaju imela Avstrija dokaj stroškov, a ker mora uže ona voliti, voliti mora to, kar jej bode vsaj jedenkrat koristilo in Avstrija je jedina v stanji, red narediti v Bosni in Hercegovini. Potem bi pa bilo jej tudi mogoče begunce v njihovo domovino poslati, kar zdaj lahke vesti ne more storiti.

Tako bode nazadnje vendar do tega prišlo, kar so precej od kraja pravi avstrijski patrijotje zahtevali, kateri se ustavljajo, da bi naša monarhija bila le vozal Nemštva. Kajti mi smo uverjeni, da kadar Bosno zasedemo, bomo jo tudi obdržali. Z obdržano Bosno pak je dualističneji sistemi odklenkalo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 15. maja.

O stanji notranjih stvari poročamo v dunajskem dopisu, uvrstenem na prvem mestu tega lista.

V ogerškem zboru je minister Tisza 14. t. m. oglašil se v debati o pokritji 60 milijonnega kredita in dejal, da neče onih posameznostij v sanšefanskem miru naštevati, ki niso v soglasji z interesi naše monarhije; le toliko more on določno povedati, da se pogoji, ki se ne dajo z interesi monarhije v sklad spraviti, ravno tako nahajajo v vzhodnjem delu Bolgarije, kakor v zapadnem. Vlada nij nikoli (?) nameravala s kako okupacijo ali zasedenjem v zapadnem delu Balkana temu priglasovati, kar bi se v vzhodu Balkana zgoditi moglo. Vlada še dan denašnji želi, da se na kongresu stvari rešijo in je pripravljena, če se to ne posreči, v spora zumljenji z onimi velevladmi postopati, ki enake namere glede orijenta imajo. Minister trdi, da so glasovi o spremstvu bosenskih begancev domov po avstrijskeji vojski napačni. Minister vnanih zadev se o teh rečeh s Turčijo dogovarja, da bode, če mogoče, svoje naredbe v sporazumljenji s Turčijo storil, na noben način pa ne kaj podjel, kar bi protivno bilo. — Vlada ve, da se v Rumuniji zbirajo ruske vojske, a misli, da ne v sovražnem namenu za monarhijo. Na vsak slučaj pa bode potreba meje monarhije zoper iznenadejanja zavarovati. Jutri se debata nadaljuje.

Vnanje države.

Iz Rumunije se poroča v „Pol. Corr.“, da je položenje prav kritično. Zbornica je glasovala za 4 milijone za dopolnitev vojske. Ne neha se agitirati proti Rusom.

Iz Berlina se javlja v „D. Ztg.“, da je vspeh misije grofa Švalovega v Peter-

burgu dozdej ugoden. Pač je to, kār angleška vlada glede Bolgarije in njenega odtiska od morja, teško sprejemljivo, vendar glede Besarabije in Batuma bi baie ruska vlada pripustila govoriti s soboj. Kongres se skoraj gotovo snide.

Na Francoškem stare stranke popolno razpadajo. Orleanisti pristopajo k republikancem, bonapartisti se tope kot sneg in zdaj še legitimisti odpadajo od svoje zastave. — Človek bi se mogel tega novega veseliti, ko bi Gambettovci v vnanjeji politiki tako na „stara“ angleška in krivična pota ne vlekli.

Tudi v Ameriki se širi komunizem. Iz Filadelfije se poroča, da se komunisti v San Francisco, St. Louis, Cincinnati, Chicago, Novem Jorku in v pennsylvanski premoških krajih pripravljajo na upor proti bogatinom; strah je velik in policaji so po vseh mestih pripravljani. Komunisti se v mnogih krajih vadijo v orožji in misli se, da se bode upor pričel v San Francisku, kjer so komunisti najbolje organizovani.

Dopisi.

Iz postojnskega okraja 14.

maja. [Izviren dopis.] „Slovenski Narod“ rad prinaša dopise o šolskih stvareh, vedoč, da je narodna šola steber in pogoj narodnega razvoja; zato naj mi bo dovoljeno, da spregovorim denes o nekeji stvari, ki mi je uže dolgo pri srcu. Leta 1875 uže menili smo se učitelji pri okrajnej šolskeji konferenci v Postojni, da si hočemo ustanoviti za naš šolski okraj samostalno učiteljsko društvo. Takrat je bil voljen začasni odbor, da naj osnuje pravila temu društvu, in naj jih predloži visokeji vladi v potrjenje. Izvoljeni narodni učitelji so brzo storili, kar jim je bila dolžnost, in slavna c. kr. deželna vlada je blagovolila potrditi pravila nameravanega društva. No, mislil sem si, zdaj smo dobri, ker tudi visoka vlada pripoznava za dobro, da se duševno zjedini učitelji imenovanega šolskega okraja. Pa glejte no, kako sem se varal! Še zdaj, ko pišemo uže 1878. leto, to prekornostno društvo nij pričelo svoje delavnosti. In kdo je tega kriv? — Nekateri mlačni in zaspani učitelji sami, ki jim za napredek v duhu časa nij kaj mar, in torej dremljejo in spé spanje malomarnosti. Vsaj jaz tako sodim. Kajti, ko je lansko leto gosp. G. pri okrajnej učiteljskeji konferenci v Postojni zbranim učiteljem povedal, da je visoka c. kr. deželna vlada blagovolila potrditi pravila, ki so se jej predložila o nameravatem učiteljskem društvu za šolski okraj Postojna,

in ko je on potem navzočne učitelje izpodbuzjal in vabil, da naj se vpišejo v to prekornostno društvo, kaj pravite, koliko se jih je podpisalo od 38 pričujočih učiteljev, da hočejo biti udje temu društvu? — 15, reci: petnajst!! Sicer ne more, in tudi ne bode nihče nikogar silil, da naj bode ud tega ali onega društva. Pa toliko smem reči, da učitelj, ki se odteguje tako blageji nameri, kakor so učiteljska društva, ne umeje sedanjega časa, ko se vse giblje, vse zboruje. Tak učitelj ali ne pozna, ali pa noče poznati, kako važna so učiteljska društva. Nij me volja naštevati tukaj koristi, ki dohaja učiteljem od tacih društev, kajti, kdor bere šolske liste, mu je to itak znano, samo to bi rad vprašal one gospode, ki ovirajo, da ne more oživeti naše društvo, kaj bodo izgabili s tem, ako pristopijo k našemu društvu. „Nič izgubiti, vse dobiti,“ bi se smelo tukaj reči. Se mar bojite kakovih stroškov? Zopet prazen strah! Denar, ki se izda za duševno izobraženje, nij zavržen, ampak donša obilo obrestij. — Torej vi, gg. kolegi, ki ste storili, da naše društvo ne more na dan, spreobrnite se, prvi do zadnjega vpiši se v to društvo. Popravite, kar ste zamudili! Bliza se ravno zopet čas, da se bomo zbrali k navadnej letnej skupščini. Veste kaj, vi drugi, ki kaj vplivate na te zaspance, podrezajte, podrezajte malo, da se prebudi, kar še spi. Bi mar ne bilo za nas vse skupaj nečastno in sramotno, da bi zaradi malomarnosti nekaterih ne moglo se oživeti društvo, čegar pravila nam je slavna vlada uže potrdila! Bi ne bilo žalostno in sramotno, ako bi se o nas reklo, da nijsmo zmožni, da si osnujemo okrajno učiteljsko društvo! Upam, da bodo tudi oni z nami, ki dosedaj nijso vedli, ali na levo, ali na desno. Delujmo „viribus unitis“ za omiko naše mladine, po katereji upamo doživeti mileje dobe za naš mili narod!

Iz Sežane 15. maja. [Izv. dopis.]

Moj dopis je bil krivo razumljen, če so vrli slovenski Janezi 17. polka hudi nanj. Jaz nijsem hotel nikogar žaliti, najmenj pa slovenske vojnike. Jaz sem le hotel konstatirati, da vojaki sploh imajo zdaj tako pogoste in hude marše, da jih mnogo zbolijo. Družega nič ne...

Predvčerašnji mesečni „semenj“ se je še precej dobro obnesel; popoldne se je plesateljna mladina včila pod milim nebom v prostej naravi.

iz šalupe. V njem je bilo kacij deset mož, ki so name streljali! — „Jaz nijsem čul nikakoršnega strela,“ odgovori Karnar. — „Jaz ne vem, kako vi to imenujete,“ odvrne Moratin, „krogle so mi zvižgale okrog ušes, in po neizmernem trudu se mi je posrečilo na obrežje dospeti in ubežati.“ — „In čoln?“ vpraša Karnar. — „Čoln so gotovo k šalupi odpegljali, ali pa so ondi in čakajo, da pojdeva v nastavljenjo zanjko.“ Karnar se je zelo razsrdil, slišavši to novico. „Sedaj je naš beg uničen. Jaz sem grešil. Ne bi imel biti tak neumnež, in ne čolna tam pustiti. Imela bi eno miljo dalje odjadrati.“ — Še le zdaj zapazi Moratin Karlo in mrmra nekaj „o veselji“, da jo vidi. „Upam, da nijsi preveč ostrašena zavoljo nenavadno hitrega odhoda,“ jej reče begun, „rad bi te srečno storil. Karnar misli, da bomo drugje bolje in laglje živeli, zato hočemo drugam iti.“ — Mej tem, ko je Moratin te besede izgovoril, je opazoval Karnar šalupo. „Vidim, da je velik nemir na ladiji,

vendar se je moralo kaj izvedeti. Nekaj je uže od vaše zgodbe resničnega,“ reče Karnar. — „Resnično, sennor Karnar!“ reče Moratin jezno, „to, kar sem vam povedal, je gola resnica, akoravno mislite, da je lahko neverjetno...“ — „Ne bova se pričkala o tem,“ mu pade Karnar v besedo, „ako me vse ne goljufa, bodeva morala jako varno ravnati. Ravno jadra čoln proti obrežju.“ — Moratin vsklikne ves obupan: „Ker nam je beg vodi uničen, morava skusiti po suhem.“ — „Moja ladija mora vendar priti predno bode solnce izšlo,“ reče Karnar, „saj jo uže dva dni čakam!“ — „Kaj morava narediti, da naše nasledovalce uničiva.“ — „Skriti se morava, dokler ne pride ladija, in potem to deželo zapustiti.“ — „Kam se pa hočeva skriti? Ali je kak kraj, kjer bi nas morebiti ne našli?“ — „Oj, veliko jih je, prav gotovo jeden ali dva. Tedaj bodite brez skrbi. Le mene se držite in bodite srčni in vse bo šlo dobro. Naša prva naloga je, deklico od tu

spraviti, predno more pomoči klicati.“ — „Gotovo, gotovo!“ reče Moratin, katerega je to obupno stanje popolnem zdvijalo, „morava jo zvezati, jej usta zamašiti, in vse storiti, kar bi pomagalo, da molči!“ Izdal se je. Karla je zdaj popolnem spoznala, da nij njegova hči. „Ničemernik!“ vsklikne, trudivši se, iz rok Karnarja iztrgati se, „pa vaša hudobnost vama ne bo nič pomagala, dan povračila se bliža.“ — „Mi nečemo tukaj tega pretrpovati,“ opomni Karnar, „mi moramo delati, idite!“ Karla se nij branila, ali vpila je, upajoča, da bodo ljudje, katere je Moratin videl, temu sledili in jo rešili. Pa zastoj, trenotek obupanja je prišel. Žalostno zaječi in hoče Karnarju ubežati, on pa jo drži z jedno roko, z drugo pa jej tišči usta, da se ne more ganiti. „Privežite jej kako ruto ali kar si bodi okolo ust,“ zapove Moratinu. Ta, bled in od straha trepetajoč, izpolni zapoved.

(Dalje prih.)

Pretečena leta so bile tudi pri nas letine slabe; tudi vina je bilo malo. Vsled splošnih slabih letin pa so kmetje skoro obupali. Od raznih krajev se torej slišijo glasovi, da kmetje obupujejo, prodajajo svoja imetja in se podpisujejo za — Ameriko. Nič ne pomaga jih pregovarjati: „da le domovina je mili kraj — kjer se, če tudi borno — pa zadovoljno živi.“ Druzega jim tedaj ne moremo reči nego: Srečno pot in daj vam Bog boljše osodo!

Letošnja letina kaže dozda izvrtstno. Začetek je nadpoln. Posebno sadje in trta ima zaroda, kolikor se ga skoraj ne pomni. Bog daj, da bi „zlata majnik“ minol brez slane!

V zadnjem dopisu omenjena javna ljudska veselica pod milim nebom bode baje 16. junija, ko bode narava še bolj v prazničnejši rožnej obleki.

Č. gg. slovenskim volilcem celjskega volilnega okraja!

V nedeljo 26. maja t. l. ob 1/2 3. uri popoldne se snide v **Zavci** v dvorani gosp. J. Hanzenbichlerja **volilni shod**, h kateremu uljudno vabimo vse slovenske volilce celjskega volilnega okraja za deželni in državni zbor.

Dr. J. Vošnjak, drž. poslanec na Dunaji.
Dr. F. Dominkuš, v Mariboru.
Dr. J. Serbec, v Celji.

Domače stvari.

(Požigalka.) Pred porotniki v Ljubljani je stala 13. t. m. 25 let stara Tereza Eisenbahn, rojena v Trstu, izrejena v Studencu pod Ljubljano, zaradi požiganja. Ona je bila namreč 12. febr. zapalila streho Matija Cibra iz Dobravice, vsled česar je cela kočazgorela in je škoda nad 300 gld. Toženka prizna da je to storila in sicer zato, da bi v zapor prišla, ker nij imela od česa živeti. Obsojena je bila na šest let teške ječe in vsak mesec en post.

(Prve črešnje) so nam Vipavke na prodaj prinesle.

(Požar.) Piše se nam: Ogenj je nastal 13. t. m. zvečer ob 1/4 10. uro v hiši št. 28 v Podmotniku v ljubljanskem okraju. Pogorela je hiša, pod in hlev. Bilo je nalašč zažgano. Ali se bode hudodelstvo dokazalo ali ne, to je vprašanje. Lastnina tega posestva je zamotana. V poldrugem letu so bili na njem štirje lastniki. Vse kupčije so se vršile skoro brez denarja. Pogorelec je zaprt zaradi ponarejevanja šestice. Njega hčere ljubi je zaprt zaradi tatvine.

(Železnica iz Trsta v Vipavo in Ajdovščino) je uže več časa v mislih in projektih. Tržaški nemški list ta nasvet zopet pogreva in pripoveduje, da se je v Trstu naredila družba, ki hoče to železnico delati kakor brz celi potrebni kapital dobi. Cela proga bi bila v ozkih kolovozih in 67 kilometrov dolga. Stala bi 1.478.340 goldinarjev.

(Z Vrha pri sv. treh kraljih) v okraju Idrijskem se nam piše: Preprirov in pobojev se dandenes ne manjka. Tudi na našem, malo znanem hribu žalibog ne vlada vedno mir. Prvo nedeljo po Velikej noči je bil pri nas shod. Pri prepiru ki je nastal, je nek fant družega pod noge ustrelil. Pretečeno nedeljo pa se je zopet vnela puljava mej domačimi fanti. In tu je bil jeden do mrtvega stopen. Drugemu je bila roka zlomljena in ta je neki onega tudi ubil. Sodnija ga je uže

zaprla. Kedaj bo pač zacvetel mir po vsem milem nam Slovenskem? — Žito in sadje nam lepo kaže.

(Ponarejeni denarji.) V Borovnici je bil pred 14. dnevi neznan mož, ki je ponujal ponarejene bankovce na prodaj. Stotake je ponujal za 25 gld. pravega denarja. Predno so ga mogli prijeti, bil je odšel proti Notranjim Goricam in ga dozda nijso zasledili. Neznanec je kacih 30 let star, srednje velikosti, ima črne brke in brado in je polumestno oblečen bil, ter je govoril slovensčino v kraškem dijalektu, pravi tiralno pismo.

(V Ptuj) izhaja, kakor smo uže poročali, nemški tednik „Pettauer Wochenblatt“. Jedva je doživel 14 števil, a uže je bil enkrat konfisciran, da si je ustavoveren in nemšk.

(V Celji) so se 13. t. m. tudi zopet začele sodnijske obravnave pred porotniki, ki bodo trajale do 21. t. m.

Tujci.

14. maja:

Evropa: Hirsch iz Trsta.
Pri Slonu: Schranz iz Dunaja. — Blasich iz Gradca. — grof Pače iz Ponoviča. — pl. Matič iz Gorice. — Berkovitz iz Dunaja.
Pri Maltili: Schwarz iz Dunaja. — Brod iz Trsta. — Ovin iz Gorenjskega. — Bamberger, Schlesinger iz Dunaja.

Tržne cene

v Ljubljani 15. maja t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 26 kr.; — reš 6 gld. 18 kr.; — ječmen 5 gld. 53 kr.; — oves 3 gld. 25 kr.; — ajda 5 gld. 85 kr.; — pros 6 gld. 18 kr. — kornja 6 gold. 20 kr.; krompir 100 kilogramov 2 gld. 69 kr.; — fižol hektoliter 10 gl. 50 kr.; masla kilogram — gl. 94 kr.; — mast — gld. 82 kr.; — špeh irišen — gl. 70 kr.; — špeh povojen — gl. 74 kr. — jajce po 1²/₃ kr.; — mleka liter 7 kr.; — govednine kilogram 54 kr.; — telečnine 52 kr.; — svinjsko meso 70 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 87 kr. — slame 1 gold. 78 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 6 gold. — kr.; — mehka 4 gld. — kr.

Dunajska borza 15. maja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	61	gld.	80	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	84	„	60	„
Zlata renta	71	„	55	„
1860 drž. posojilo	113	„	—	„
Akcije narodne banke	801	„	—	„
Kreditne akcije	211	„	90	„
London	121	„	55	„
Napol.	9	„	73	„
C. kr. cekini	5	„	73	„
Srebro	105	„	40	„
Državne marke	59	„	95	„

Pekarija.

V Šmarji tik dolenske ceste in farne cerkve se daje pekarija v najem, taista se tudi lahko za štacuno porabi. Opomni se, da od Ljubljane do Št. Vida nobene pekarije nij. Več o tem se izve v Šmarji št. 21. (153—1)

Komí,

ki je slovenskega in nemškega jezika zmožen, ter je pred jednim letom izužil se trgovine z mešanin blagom (Spezerei- und Schnittwaaren) **želi novo službo precej nastopiti**. Ima dobra spričevala in priporočbe, a telesno je močan in zdrav. Službo je voljan sprejeti pod priprostimi pogoji.

Ponudbe naj se izvole poslati pod naslovom: „D. B. 5.“ poste restante Zagreb. (151—3)

Elegantna
spomladanska obleka
18 gold.

Praktična
spomladanska zgornja suknja
12 gold.

Trdne
spomladanske hlače
5 gold.

in v primerji najfinejše obleke za gospode in dečke; po najnižjej ceni obleke za otroke od dveh let naprej.

Spalne suknje
za gospode in gospe
priporoča

M. Neumann,
krojaški mojster,

v Ljubljani, slonove ulice šte. 11, v Lukmanovej hiši.

Vnanje naročbe se proti po-
uzetju urno izvrše in nepristojno brez ugo-
vora nazaj vzame. (111—12)

„Concordija“

vzajemno-zavarovalno društvo v Libercu
(Reichenberg in Böhmen).

Uljudno naznanjamo, da smo za vojvodstvo Kranjsko

Glavni zastop

se sedežem v Ljubljani ustanovili in za vodjo izvolili gospoda

Ignacija Valentinčič-a,
hišnega posestnika v Ljubljani.

Liberec (Reichenberg in Böhmen), 1. marca 1878.

Ravnateljstvo.

Gledé na gornje naznanilo, kakor tudi gledé na to, da se bodo zavarovanja pri meni pod najugodnejšimi pogoji sklepala, ter da bodo moja posebna skrb, p. n. stranke vsestransko zadovoljiti, — si dovoljujem slavno občinstvo na meni izročeni glavni zastop prav posebno opozoriti, ter k obilnej udeležbi vabiti.

„Concordija“ zavaruje proti škodi po ognji na poslopih, premakljivih rečeh in poljskih pridekih, kakor tudi na človeško življenje v različnih primerjih.

Ponudbe za sprejem zastopništva, kakor tudi ponudbe za zavarovanja se sprejemajo v mojej pisarni: sv. Petra cesta št. 73, kjer se tudi pojasnila brezplačno dobivajo.

Odičnim spoštovanjem

Ignacij Valentinčič,
hišni posestnik.

V Ljubljani, 1. marca 1878.

(149—2)